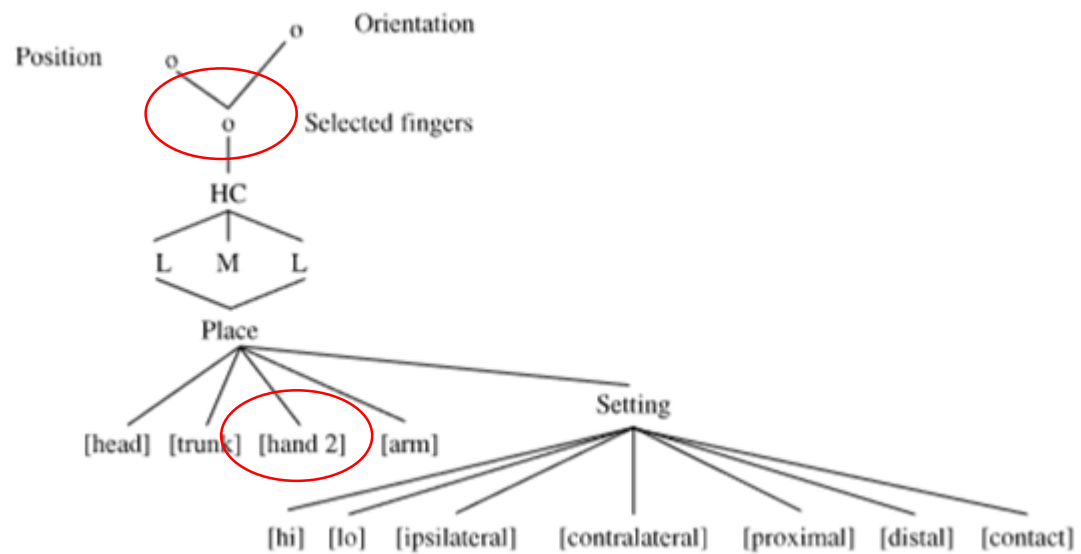

8. Hand Tier model: Nedominantní ruka 2

5.12. 2019

Opakování

SVATBA

PÁTEK

?

závislý artikulátor nebo místo artikulace

Nedominatní ruka: argumenty pro dvě reprezentace / dvě role

Shrnutí:

1. podmínky symetrie a dominance

2. h2P nemusí mít **specifikaci pro místo**, zatímco h2S musí

3. morfologické operace probíhají jen na h2 v h2S (reduplikace)

- pluralizace POSTEL (opakování pohybů h1 i h2)
- pluralizace V (opakování pohybu h1)
- *pluralizace POSTEL (opakování pohybu h1)

4. asimilace v lexikalizovaných kompozitech

h2 se asimiluje v h2-S, ale ne v h2-P (ruka vs. místo)

5. anticipace h2 u h2P

6. rozšíření dvouručnosti u h2S (ASL: SLEEP + CLOTHES = NIGHTGOWN)

7. Weak Drop

- h2 mazáno ze znaku (postlexikálně) častěji u h2S

Argumenty pro jednu roli

h2 je vždy slabší verze h1 (dependenční teorie)

1. všechny dvouruční znaky:

- h2 má **stejný tvar** jako h1, nebo **podmnožinu tvarů** h1

- stejný: INFORMACE, STÁT

- podmnožina: SPOLU-2, POŠTA-2

2. příznakový tvar ruky h2 v h2-P znacích

- pouze pokud je příznakový tvar ruky h1

- nepříznakové tvary: CUKR POŠTA MRKEV

- příznakový tvar h2 (stejný jako h1):

příklad STÁT (příznakovější), varianta STÁT (nepříznakový)

VLÁKNO

- ukazuje na relaci mezi h1 a h2, přestože jen h1 artikuluje aktivně

3. diachronní změny tvaru h2

- ASL – 5 doložených diachronních změn h2 podle tvaru ruky h1
- model s h2 jako místem artikulace nepredikuje ovlivňování mezi tvarem ruky (h1) a místem artikulace (h2)
- (v ČZJ pokud by [STÁT](#) (nepříznakový) byl historicky před [STÁT](#) (příznakovější))

4. diachronní změny z h2-S na h2-P

- ASL – 3 doložené znaky; původně symetrické, pak h2 ztratilo pohyb (např. [DEFEAT](#))

5. znaky nezařaditelné k h2-P a k h2-S

UKÁZAT, VÉST

- vlastnosti h2-P: jiný tvar ruky h1 a h2
nepříznakový tvar ruky h2
- vlastnosti h2-S: obě ruce se pohybují

----→ h2 nerozlišuje striktně h2-P a h2-S

6. Weak Drop

- kritériem pro Weak Drop není typ dvouručního znaku (h2-S ano, např. [PERFEKTNÍ](#); h2-P ne, např. [DŮCHOD](#))

- kritéria vychází z lexikální specifikace:

Weak Drop NE: střídavý pohyb (h2-S např. [SPORT](#))

nepřerušovaný kontakt mezi h1 a h2 (h2-S např. [RODINA](#))

kontakt h1 a h2 + orientace k sobě (h2-S např. [SUCHÝ](#))

Dependenční přístup (dependenční fonologie)

- vztah mezi h1 a h2 se nejlépe popisuje jako závislost
- reprezentace: stromová struktura
neterminální konstituenty
(determinované jednou z dcer (hlava))
podobně jako fráze v syntaxi (např. NP a hlava N)

h1 jako hlava a h2 jako závislá dcera fráze

- hlava a její "závislák" – elementy stejného typu, jeden je dominantní
- dominance se odvíjí od complexity (hlava je složitější): v mluvených jazycích např. přízvučná slabika; v ZJ dominantní/aktivní ruka
- "závislák" je jednodušší – kopíruje tvar hlavy nebo omezen na množinu jednoduchých tvarů (podmnožina tvarů hlavy)

Srovnání

2rolový model

+

observace 2 typy dvouručních znaků

h2-S – obě ruce stejně, včetně morfol. operací

h2-P – h2 statická, nezasažená morfol. operacemi

-

nepredikuje fonol. interakce mezi h1 a h2 v h2-P

(diachronní změny: asimilace h2 podle h1; změna h2-S na h2-P)

komplementární přístupy: každý vysvětluje část dat

- 2 role: spíš fonologický (jen jeden hlavní artikulátor)
- 1 role: spíš fonetický (symetrie, interakce)

1rolový model

+

umožňuje interakce (ovlivnění h2 nezávisle na typu znaku)

-

v modelu je h2 duplicitní (jako artikulátor i jako místo; stále predikuje chování h2 jako místa)

Hand Tier model:
jen jeden artikulátor

Shrnutí k nedominantní ruce (h2)

- anatomicky identická jako h1
- přesto není nezávislý artikulátor jako h1 (místo nebo závislý)
- shoda s mluvenými jazyky: pouze jeden artikulátor (jazyk)
- abstraktní fonologický systém je podobný v MJ a ZJ (překvapivé)

- do značné míry nezávisle se h2 uplatňuje např. na úrovni diskurzu (klasifikátory, odkazování, udržování reference)

auta

švagr

psi

